
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.41

П.А. РУДИК

Думка щодо оцінки нормативно-правових актів з відновлення дії окремих положень Конституції України (кінець лютого–початок березня 2014 року)

На основі сучасних досягнень юридичної науки і сучасного праворозуміння суспільних процесів в Україні аналізуються деякі дискусійні положення праць окремих вчених щодо оцінки Закону України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742-VII та постанови Верховної Ради України №750-VII від 22 лютого 2014 року «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2959-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII». У формі дискусії висловлюються міркування автора стосовно оцінки цих нормативно-правових актів окремими вченими.

Ключові слова: Конституція України, оцінка нормативно-правових актів, відновлення дії окремих положень Конституції України.

Рудык П.А. Мысль относительно оценки нормативно-правовых актов с возобновления действия отдельных положений Конституции Украины (конец февраля – начало марта 2014 года)

На основании современных достижений юридической науки и современного правопонимания общественных процессов в Украине анализируются некоторые дискуссионные положения работ отдельных ученых относительно оценки Закона Украины «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» от 21 февраля 2014 года №742-VII и постановления Верховной Рады Украины №750-VII от 22 февраля 2014 года

«Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2959-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII». В формі дискусії висказуються суждення автора относительно оценки этих нормативно-правовых актов отдельными учеными.

Ключевые слова: Конституция Украины, оценка нормативно-правовых актов, возобновление действия отдельных положений Конституции Украины.

Rudyk Petro. An idea concerning the evaluation of normative acts on renewal of some articles of the Constitution of Ukraine (late February – early March 2014)

Basing upon the modern achievements of juridical science and upon the modern understanding of social processes in Ukraine, in this article there are analyzed some controversial issues present in the works of some scientists on the evaluation of the Law of Ukraine “On the renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine” from February 21, 2014 No.742-VII and the Decree of the Verkhovna Rada of Ukraine “On the issue of the text of the Constitution of Ukraine in edition of June 28, 1996 with the changes and amendments implemented by the Laws of Ukraine from December 8, 2004 No.2222-IV, from February 1, 2011 No.2959-VI, from September 19, 2013 No.586-VII”. The author’s ideas concerning the other scientists’ evaluation of these normative legal acts are expressed in discussion form.

Key words: Constitution of Ukraine, evaluation of normative legal acts, renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine.

Рудик Петро Андрійович – доктор історичних наук, професор Національного університету харчових технологій

Думка щодо оцінки нормативно-правових актів з відновлення дії окремих положень Конституції України (кінець лютого–початок березня 2014 року)

На основі сучасних досягнень юридичної науки і сучасного праворозуміння суспільних процесів в Україні аналізуються деякі дискусійні

положення праць окремих вчених щодо оцінки Закону України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742-VII та постанови Верховної Ради України №750-VII від 22 лютого 2014 року «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2959-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII». У формі дискусії висловлюються міркування автора стосовно оцінки цих нормативно-правових актів окремими вченими.

Ключові слова: Конституція України, оцінка нормативно-правових актів, відновлення дії окремих положень Конституції України.

Рудык П.А. Мысль относительно оценки нормативно-правовых актов с возобновления действия отдельных положений Конституции Украины (конец февраля – начало марта 2014 года)

На основании современных достижений юридической науки и современного правопонимания общественных процессов в Украине анализируются некоторые дискуссионные положения работ отдельных ученых относительно оценки Закона Украины «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» от 21 февраля 2014 года №742-VII и постановления Верховной Рады Украины №750-VII от 22 февраля 2014 года «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2959-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII». В форме дискуссии высказываются суждения автора относительно оценки этих нормативно-правовых актов отдельными учеными.

Ключевые слова: Конституция Украины, оценка нормативно-правовых актов, возобновление действия отдельных положений Конституции Украины.

Rudyk Petro. An idea concerning the evaluation of normative acts on renewal of some articles of the Constitution of Ukraine (late February – early March 2014)

Basing upon the modern achievements of juridical science and upon the modern understanding of social processes in Ukraine, in this article there are analyzed some controversial issues present in the works of some scientists on the evaluation of the Law of Ukraine “On the renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine” from February 21, 2014 No.742-VII and the Decree of the Verkhovna Rada of Ukraine “On the issue of the text of the Constitution of Ukraine in edition of June 28, 1996 with the changes and amendments implemented by the Laws of Ukraine from December 8, 2004 No.2222-IV, from February 1, 2011 No.2959-VI, from September 19, 2013 No.586-VII”. The author’s ideas concerning the other scientists’ evaluation of these normative legal acts are expressed in discussion form.

Key words: Constitution of Ukraine, evaluation of normative legal acts, renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine.

У юридичній літературі наявне різне ставлення до оцінки прийнятих нормативно-правових актів з відновлення дії окремих положень Конституції України після подій за назвою «Євромайдан». Деякі вчені в основному позитивно оцінюють прийняття Закону України №742-VII від 21 лютого 2014 року, яким відновлено положення Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222-IV та включено до нього зміни до Основного Закону держави законами України №2952-VI від 1 лютого 2011 року і №586-VII від 19 вересня 2013 року. Інші вчені піддали цей закон серйозній критиці. З огляду на це висловимо свої окремі міркування.

Заслуговують схвалення оперативність у спробі проаналізувати відповідність Закону України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742-VII, постанови Верховної Ради України «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року, зі змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2952-VI, від 19

вересня 2013 року №586-VII» та інших нормативно-правових актів Основному Законі держави. Вченими Національної академії правових наук України та окремих вищих навчальних закладів опубліковані юридичні коментарі до цих документів, надруковані статі, де автори висловили свої міркування щодо положень закону і постанови парламенту України про відновлення дії окремих положень Конституції України. Активність у цьому проявили В.Мусіяка, В. Речицький та інші. Їхні міркування щодо змісту цих нормативно-правових актів та процедури їх прийняття заслуговують на увагу. Точки зору авторів щодо цього викладені в статях і коментарях, опублікованих в журналі Верховної Ради України «Віче», часописі «Критика», газеті «Джерело тижня» та ін¹. Опубліковані праці свідчать про високий рівень компетентності вчених, аналітичність їх мислення, обґрунтованість висновків і пропозицій.

До таких праць можна віднести і статтю В. Речицького «Український конституційний процес у 2014 році», опубліковану у часописі «Критика». Автор чітко виклав своє ставлення до цих нормативно-правових актів. У своїх доводах він посилається на положення Конституції України, рішення Конституційного Суду України, намагається із своїх позицій аналізувати новоприйняті документи².

Водночас деякі його твердження, на нашу думку, носять дискусійний характер. Використання термінів щодо форми державного правління в Україні не завжди точне. В автора унікальний підхід до оцінки цих нормативно-правових актів. Він вважає, що Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» №742-VII від 21 лютого 2014 року «не може вважатися конституційним ні за змістом, ні за процедурою набрання ним чинності», що словосполучення «відновлення дії...Конституції» у назві закону є «функціонально навантаженим у хибному керунку»³.

Намагаючись обґрунтувати своє твердження, автор зазначає, що у Конституції України відсутнє словосполучення «відновлення

дії...Конституції», а наявне словосполучення «внесення змін до Конституції України». Він правомірно посилається на статтю 85 Конституції України, де зафіксовано положення, що до повноважень Верховної Ради України належить « внесення змін до Конституції України в межах і в порядку, передбачених розділом XIII цієї Конституції», що згідно статті 5 Конституції України «право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами». І далі, не спираючись на конституційні положення (хоча вони наявні – ч.1 ст. 156 Конституції), він також правомірно твердить, що у випадку, коли зміни до Конституції України зачіпатимуть елементи конституційного ладу, їх має ухвалювати винятково народ на всеукраїнському референдумі без будь-якої участі держави (окрім організаційної) у його проведенні, що зміна форми правління в державі є одночасно зміною одного із елементів її конституційного ладу ⁴. З цими міркуваннями автора варто погодитися.

Проте Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742-VII не вносив змін до Основного Закону держави, що стосуються конституційного ладу, зокрема положень розділу I «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум», розділу XIII «Внесення змін до Конституції України», а відновив положення Конституції України, які набули чинності відповідно до Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222-IV і діяли до прийняття Конституційним Судом України Рішення від 30 вересня 2010 року №20-рп/2010 ⁵.

Згідно цього Рішення Конституційний Суд України, визнавши Закон України №2222-IV від 8 грудня 2004 року неконституційним і таким, що втратив чинність, неправомірно, на нашу думку, поклав обов'язок на органи державної влади щодо невідкладного виконання цього Рішення стосовно приведення нормативно-правових актів у відповідність до Конституції України від 28 червня 1996 року в редакції, що існувала до

внесення до неї змін Законом України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV⁶.

Отже, Конституційний Суд України таким чином, перевищивши свої повноваження, вніс зміни до Основного Закону держави, на що за Конституцією України він не має такого права. Таке право має лише один орган держави – Верховна Рада України. У політичній ситуації, яка склалася в третій декаді лютого 2014 року, єдиним легітимним органом державної влади, хто мав право відновити дію положень Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV, був парламент України – Верховна Рада України, як єдиний законодавчий орган держави, а не будь-які інші державні органи, в тому числі і Конституційний Суд України, які на такі дії Основним Законом держави не уповноважені.

А твердження автора, що в Україні мав би здійснюватися перехід від моделі президентської республіки до республіки парламентської причому лише шляхом проведення всеукраїнського референдуму, оскільки такий перехід стосується **зміни форми правління** держави, яка є одним із елементів її конституційного ладу⁷, викликає певний сумнів. У юридичній літературі уже чітко визначено що слід розуміти під поняттям «форма державного правління» для сучасної держави. Форма державного правління – це республіка, яка може поділятися на такі види: президентську, парламентську і змішану. А змішаний вид республіки в свою чергу поділяється на президентсько-парламентську або парламентсько-президентську республіку. В Україні форма державного правління не змінилася: була і залишилася республіка. А змінилися її види: за режиму В. Януковича республіка стала президентсько-парламентською, що значно розширило його повноваження як президента. Верховна Рада України законом №742-VII від 21 лютого 2014 року змінила вид республіки на парламентсько-президентську і таким чином розширила свої повноваження щодо формування органів виконавчої гілки влади. Вживати щодо України терміни «президентська республіка» і «парламентська республіка» навіть у тодішній ситуації, на нашу думку, не

має підстав, а пропозиція про перехід від «президентської республіки» до «парламентської республіки» лише шляхом референдуму під час вищезазначеного періоду реально не могла б здійснитися.

У нашій країні визнано змішаний вид республіки. На цьому сходиться переважно більшість вчених⁸. Відповідно до положень Закону України « Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV і Закону України « Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742-VII Україна за формою державного правління ставала парламентсько-президентською (а не парламентською) республікою, а за рішенням Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 року № 20-рп/2010 – президентсько-парламентською (а не президентською) республікою. Отже, республіканська форма державного правління не змінювалася, а змінювалися її види: за президенства В. Януковича парламентсько-президентська республіка змінилася на президентсько-парламентську, а з приходом до влади 22 лютого 2014 року нових політичних сил президентсько-парламентська республіка – напарламентсько-президентську. Щоправда, колишній президент України В. Янукович і його оточення відповідно до рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 року №20-рп/2010 посилили свій вплив і підпорядкували своїм інтересам законодавчий, виконавчі, судові і правоохоронні органи державної влади. А такі органи і сам президент України мають служити українському народу, дбати про його інтереси, адже вони або обираються громадянами України або формуються загальнонаціональним представницьким органом для того, щоб забезпечити поступальний розвиток країни, підвищення життєвого рівня народу.

Викликає сумнів упереджене твердження автора про схильність українців до «одноосібної влади сильного президента», якого обирає народ⁹. Наведений фактичний матеріал, на нашу думку, не може бути достатнім обґрунтуванням для такого твердження. Для українців більш властивий демократичний підхід до вирішення суспільних питань, а не

авторитарний, який приводить до узурпації влади. Демократичному підходу відповідає перехід від президентсько-парламентської республіки до парламентсько-президентської. Розширенню демократизму у Верховній Раді сприяло б, на нашу думку, створення двопалатного парламенту, оскільки в ньому ширше були б представлені всі регіони країни, адже нині пропорційна система виборів цього не забезпечує. При цьому слід було б не збільшувати кількісний склад парламенту, а зменшити його до 300 осіб.

Щодо оцінки автором постанови Верховної Ради України від 22 лютого 2014 року №750-VII «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2952-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII», зазначимо таке. Автор оцінив постанову негативно. Він стверджує, що постанова, не витримує юридичної критики¹⁰. Вважаю, що таке твердження не можна сприйняти повністю. Варто замислитися над тим, чому дана постанова була прийнята Верховною Радою України саме 22 лютого 2014 року. Це було обумовлено політичною ситуацією, що склалася в країні саме в цей час. Згадаємо, що Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» №742-VII був прийнятий 21 лютого 2014 року 386 народними депутатами, в тому числі і народними депутатами від депутатської фракції Партії регіонів. Закон міг набути чинності відповідно до Конституції України лише після його підписання тодішнім Президентом України В. Януковичом та офіційного оприлюднення (Ч.2,5 ст.94, п.29 ч.1 ст.106). Проте В.Янукович 22 лютого залишив Україну, не підписавши закон. У цій ситуації єдиним легітимним органом державної влади в Україні стала Верховна Рада України. Зазначимо, що тодішній Голова Верховної Ради України Рибак В.В. 21 лютого 2014 року подав заяву про відставку. Країна 22 лютого 2014 року залишилася без політичного керівництва.

Опозиційним політичним силам, які прийшли до влади, щоб здійснювати управління державою на основі нового підходу, який

передбачав відновлення норм Конституції України відповідно до Закону України №2222-IV від 8 грудня 2014 року «Про внесення змін до Конституції України», необхідно було терміново визначитися щодо нового політичного керівництва країною: обрати нового Голову Верховної Ради України, прийняти парламентом новий нормативно-правовий документ, який мав би юридичну силу(був підписаний у відсутності Президента України Головою Верховної Ради України та оприлюднений у пресі) і згідно його норм сформувати у парламенті коаліцію парламентських фракцій і на її основі призначити Верховною Радою України новий склад Кабінету Міністрів України.

22 лютого 2014 року таким актом могла бути лише постанова Верховної Ради України, підписана новообраним Головою Верховною Радою України і оприлюднена через опублікування в офіційній пресі. Що і зробила Верховна Рада України, обравши Турчинова О.В. її головою і прийнявши зазначену постанову. Таким чином була створена правова основа для подальшої роботи Верховної Ради України з переходом країни від республіки президентсько-парламентської до парламентсько-президентської.

Безумовно, правомірніше було б, коли б з самого початку(тобто з 22 лютого 2014 року) Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742- VII був підписаний Президентом України. Цього не сталося, бо Президент В.Янукович покинув країну і таким чином, за словами В.Мусіяки,«самоусунувся від виконання взятого на себе зобов'язання» як президент. Прийнята парламентом України 22 лютого 2014 року постанова була опублікована в газеті Верховної Ради України «Голос України» 23 лютого 2014 року. Відповідно до Закону України «Про регламент Верховної Ради України» від 10 листопада 2010 року вона набула чинності(п.2 ст.139)¹¹.

Автор стверджує, що постанова «стала своєрідним зібранням додаткових перехідних положень» до Закону України «Про відновлення окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 року №742-VII.

З цим твердженням можна було б погодитися, якби воно викладалося в позитивному, а не так, як автором – в негативному значенні. Дійсно постанова містила перехідні положення. По-перше, 22 лютого 2014 року шляхом прийнятої постанови тодішня конституційна більшість народних депутатів (325 осіб) висловила свою підтримку Закону України №742-VII від 21 лютого 2014 року про відновлення дії норм Конституції України, які мали набути чинності відповідно до Закону України №2222-IV від 8 грудня 2014 року. По-друге, народні депутати показали несприйняття ними Рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 року №20-рп/2010 в тій його частині, яка зобов'язала органи державної влади привести нормативно-правові акти у відповідність до Конституції України в редакції від 28 червня 1996 року, тобто до внесення до неї змін Законом України №2222-IV від 8 грудня 2004 року¹².

Водночас народні депутати даною постановою засвідчили сприйняття висновків Європейської комісії «За демократію через право (Венеціанської комісії)». У Висновку цієї комісії «Про конституційну ситуацію в Україні» (17-18 грудня 2010 р.) висловлені міркування щодо порушення Рішенням Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 року №20-рп/2010 питання легітимності діючих на той час інститутів державної влади (президент і парламент були обрані на основі конституційних положень, які надалі було визнано такими, що втратили чинність); розширення деяких повноважень Президента України, які були відсутні під час проведення президентських виборів; перевищення Конституційним Судом України своїх повноважень щодо відновлення редакції Конституції України від 28 червня 1996 року¹³.

Механізму виходу із ситуації, що склалася 22 лютого 2014 року в державі, законодавством України не передбачено. У Конституції України зафіксовано положення, що Верховна Рада України крім законів та інших актів приймає постанови більшістю від її конституційного складу (ст.91). Закон України «Про регламент Верховної Ради України» від 10 листопада

2010 року конкретизує конституційне положення. Він зазначає, що постанови приймаються з конкретних питань з метою здійснення Верховною Радою України її установчої, організаційної, контрольної та інших функцій. Постанови приймаються більшістю голосів народних депутатів від конституційного складу парламенту України, підписуються та оприлюднюються Головою Верховної Ради України. Постанови, які містять положення нормативного характеру, набирають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо ними не передбачене інше (ст. 138 закону)¹⁴.

Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 2014 року «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2952-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII», була прийнята з конкретного питання, що стосується визнання чинності на території України положень Основного Закону держави із змінами і доповненнями вищезгаданих законів, приведення у відповідність до нової редакції Конституції України законів та інших нормативно-правових актів, розширення повноважень Верховної Ради України сьомого скликання, формування у ній нової парламентської більшості (коаліції депутатських фракцій).

Потреба формування коаліції депутатських фракцій на основі нових норм Конституції, яка в свою чергу мала б сформувати новий уряд, що призначається уже Верховною Радою України, а не президентом, стала нагальною. Тому парламент України, виходячи із даної політичної ситуації, діяв, на нашу думку, за аналогією закону і права. У постанові було закріплено положення про формування у Верховній Раді України сьомого скликання коаліції депутатських фракцій, що відновлювало норми Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV. У постанові зазначалося, що з урахуванням Рішення Конституційного Суду України №11-рп/2010 від 6 квітня 2010 року щодо офіційного тлумачення положень Конституції України і Закону України про

регламент Верховної Ради України з питання формування коаліції депутатських фракцій у парламенті України, така коаліція формується впродовж одного місяця.

Постанова мала нормативний і водночас перехідний характер. У ній зазначалося, що вона втрачає чинність з моменту набрання чинності Закону України “Про відновлення дій окремих положень Конституції України” від 21 лютого 2014 року №742-VII. Фактично прийняття цієї постанови і набрання її чинності з дня прийняття (22.02.2014) послужило підставою для подальших кадрових рішень Верховної Ради України в ситуації, що склалася в третій декаді лютого 2014 року в Україні.

Проте необхідність в набутті чинності Закону України №742-VII від 21 лютого 2014 року залишалася невідкладною. У зв’язку з тим, що постановою було визнано чинними положення Конституції України, внесені змінами до неї законами України № 2222-VI від 8 грудня 2004 року, №2952- VI від 1 лютого 2011 року, №586-VII від 19 вересня 2013 року, Закон України №742-VII від 21 лютого 2014 року в даній ситуації міг бути підписаний лише Головою Верховної Ради України з набуття ним повноважень виконуючого обов’язки Президента України і права підписувати закони.

Тому Верховна Рада України спочатку поклала виконання обов’язків Президента України на свого Голову О.В. Турчинова (23.02.2014р.) на період обрання і вступу на пост нового Президента України, а потім (25.02.2014р.) вона 316 голосами народних депутатів уповноважила виконуючого обов’язки Президента України, Голову Верховної Ради України Турчинова О.В. на підписання законів України, прийнятих з 21 лютого 2014 року, на період до здійснення відповідних повноважень Президента України¹⁵. Маючи такі повноваження, О.В. Турчинов і підписав Закон України “Про відновлення дій окремих положень Конституції України” від 21 лютого 2014 року №742-VII. Закон був опублікований в пресі і набув чинності.

Отже, виходячи із конкретної політичної ситуації, що склалася в Україні в кінці лютого – на початку березня 2014 року, парламент України і

прийняв зазначені вище нормативно-правові акти. Він намагався діяти у правовому полі таким чином, щоб забезпечити відновлення дії окремих положень Конституції України відповідно до Закону України "Про внесення змін до Конституції України" від 8 грудня 2004 року № 2222-IV і здійснити перехід від президентсько-парламентської республіки до парламентсько-президентської та забезпечити державне управління країною в нових умовах. При цьому зауважимо, що народні депутати незалежно від їх політичних позицій мають завжди дбати про високу якість нормативно-правових актів, втілення яких в життя сприяло б утвердженню принципу верховенства права, демократичному розвитку країни, захисту прав і свобод людини і громадянина.

1. Мусіяка В. Янукович сам позбавив себе звання легітимного президента // Дзеркало тижня.–2014.–№ 8; Речицький В. Український конституційний процес у 2014 році // Часопис «Критика»: Рік XVIII, число 11-12(205-206); Електронний ресурс].–Режим доступу://<http://krytyka.com/ua/journal/rik-xviii-chyslo-11-12-205-206>; Рудик П.А. Аспекти правового забезпечення відновлення дії окремих положень Конституції України// Віче.–2015.–№ 8 та ін.; 2. Речицький В. Український конституційний процес у 2014 році // Часопис «Критика»: Рік XVIII, число 11-12(205-206).– С.18-27; [Електронний ресурс].–Режим доступу: // <http://krytyka.com/ua/journal/rik-XVIII-chyslo-11-12-205-206>; 3. Там само; 4. Там само; 5. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України від 21 лютого 2014 року №742-VII// Відомості Верховної Ради України.–2014.–№11.–ст.143; [Електронний ресурс].–Режим доступу://<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/742-18>; 6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України(конституційності) Закону України"Про внесення змін до Конституції України" від 8 грудня 2004 року N 2222-IV(справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України)від 30 вересня

2010 року №20-рп/2010//[Електронний ресурс].–Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-10>;7.Речицький В.Український конституційний процес у 2014 році//[Електронний ресурс].–Режим доступу: // <http://krytyka.com/ua/journal/rik-XVIII-chyslo-11-12-205-206>;8.Загальна теорія держави і права: Підручник (За ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х.: Право, 2011. – С.108-112;Теорія держави і права. Академічний курс:Підручник/За ред.О.В.Зайчука,Н.М.Оніщенко.–2-е вид.,перероб.ідопов.–К.:Юрінком Інтер,2008.– С.129-132; Шаповал В.М. Форма державного правління //Юридична енциклопедія. Шемшученко Ю. С. (гол. редкол.): В 6 т. – Т.4.–С.295-296; Рудик П.А.Теорія держави:основні теорії, концепції, підходи до вивчення: Навч. посібник. – К: Алерта,2015– С.107-114 та ін.; 9. Речицький В. Український конституційний процес у 2014 році//[Електронний ресурс].–Режим доступу: // <http://krytyka.com/ua/journal/rik-XVIII-chyslo-11-12-205-206>; 10.Там само; 11.Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 № 1861-VI// [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>; 12. Голос України.–2014.–23 лютого.–С.2;13. Про конституційну ситуацію в Україні: Висновок Європейської Комісії за демократію через право(Венеціанська комісія) від 17 грудня 2010 року //[Електронний ресурс].– Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua>;14. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 № 1861-VI// [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>;15.Голос України.–2014.–27 лютого.–С.13.

Rudyk Petro. An idea concerning the evaluation of normative legal acts on renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine (late February – early March 2014).The juridical literature in general is positive about the acceptance of the Law of Ukraine “On the renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine” from February 21, 2014 No.742-VII and some other normative legal acts on this issue. The efficiency of the attempts to

make evaluation of them as soon as possible is also to be approved. These attempts are done by some scientists of the National Academy of the Law of Ukraine and of some high school establishments. The pointed works witness the high level of writers' competence, analytical character of their ways of thinking, diversity of their approaches and argumentation. However, the evaluative statements made by some of them on the issue of the text of the law itself, its provisions and terminology should be considered controversial. In particular, V. Rechitzky claims, that the Law of Ukraine "On the renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine" from February 21, 2014 No.742-VII "cannot be considered the Constitutional Law neither by its content nor by the procedure of its implementation". On this issue it should be pointed that Constitutional Law is the kind of law need to be accepted by legislative body or by referendum according to the special order, and having the highest juridical force. The Law of Ukraine "On the renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine" from February 21, 2014 No.742-VII and some other normative acts have been accepted during the crucial period of the confrontation at the "EuroMaidan" and at the moment of escape of the president from the country. In this situation these acts were accepted by the only legitimate organ of Ukraine – the Verkhovna Rada of Ukraine. The organization of the all-Ukrainian referendum according the procedure, required the time non-available at that moment. The parliament of Ukraine had renewed the changes to the Constitution of the state according to the Law of Ukraine "On the submission of changes to the Constitution of Ukraine" from December 8, 2004 No.2222-IV by acceptance of the normative legal acts in the third decade of February 2014. These changes had no concern to the constitutional system in the meaning stated by the abovementioned author. The Law of Ukraine "On the submission of changes to the Constitution of Ukraine" from December 8, 2004 No.2222-IV doesn't intend the changes to the chapters I "The main provisions", III "Elections. Referendum", XIII "Amending the Constitution". However, the changes concerning the capacity of the state power bodies led the transformation of the republic in Ukraine from presidential-

parliamentary to parliamentary-presidential form. The only legislative body capable to amend the Constitution of Ukraine is the Verkhovna Rada of Ukraine (Constitution, clause 1 of the part 1 of the article 85). Any other body, and the Constitutional Court among others, is not in charge to do it (although it was responsible for doing it illegally on September 30, 2010). Doubtful is also the usage by the author of the commonly accepted terms on the form of state government in Ukraine. Author states the expediency of transition from presidential to parliamentary model, although there are other models inherent for Ukraine: presidential-parliamentary and parliamentary-presidential. The statements of the author that the Ukrainians are inclined to “the personal power of the strong president” and his negative appraisal of the Decree of the Verkhovna Rada of Ukraine from February 22, 2014 No.750-VII “On the issue of the text of the Constitution of Ukraine in edition of June 28, 1996 with the changes and amendments implemented by the Laws of Ukraine from December 8, 2004 No.2222-IV, from February 1, 2011 No.2959-VI, from September 19, 2013 No.586-VII”, aren’t convincing as well. Thus, taking into account the political situation of the late February – early March 2014, the parliament of Ukraine tried to act in the space of legitimacy the way enabling it to provide the renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine according to the Law of Ukraine “On the submission of changes to the Constitution of Ukraine” from December 8, 2004 and to perform the transition from presidential-parliamentary to parliamentary-presidential republic.

Key words: Constitution of Ukraine, evaluation of normative legal acts, renewal of the effect of some provisions of the Constitution of Ukraine.